

Dhaka

Remissvar – Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige SOU 2018:78

Referens: U2018/04199/UH

Ambassaden inkom under 2018 med remissvar på delbetänkandet En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3) där ambassaden kommenterade mål 4, 5 och 6 av utredningens föreslagna åtta mål för arbetet med att främja lärosätenas internationalisering.

Ambassaden har tagit sig an slutbetänkandet Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78) utifrån de aspekter som är relevanta för ambassadens verksamhet och stöder generellt de föreslagna ändringarna och ser positivt på en ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige. Nedan redogörs för ett par kommentarer som ambassaden har på förslagen i betänkandet.

En utvecklad utlandsorganisation

Ambassaden stöder initiativet att stärka utrikesrepresentationen med flera innovations och forskningskontor, och att dessa resurssätts på ett lämpligt sätt. Vi tycker också att det är av största vikt att utlandskontoren har en nära relation med utlandsmyndigheterna i samma land (och i närliggande länder) för att satsningen ska vara framgångsrik. Många ambassader bedriver redan omfattande studierelaterad verksamhet och det finns fördelar att vinna med att skapa ett tydligt samarbete. Överlag är det tidskrävande att arbeta med studentrelaterad verksamhet på ambassad, det bygger mycket på nätverksskapande och bibehållandet av goda relationer, något som är en utmaning då all utsänd personal roterar regelbundet. Viktigt för att det här ska fungera är också en god kontakt med alumnnätverken i studenternas ursprungsländer.

Främjande av Sverige som kunskapsnation

Det är positivt med utökade resurser till främjandet av Sverige som kunskapsnation och att Svenska institutets uppgifter breddas. Vi på

ambassaden arbetar aktivt tillsammans med Svenska institutet och svenska lärosäten för att i så stor utsträckning som möjligt skapa goda förutsättningar för utresande studenter att få en bra vistelse i Sverige, och tack vare återkoppling från tidigare studenter vet vi att det uppskattas. Det är också positivt att ytterligare resurser skjuts till för detta viktiga arbete.

Utredningen föreslår upprättandet av ett Team Sweden Kunskap. Ambassaden tycker det är positivt att använda Team Sweden-nätverket i syfte att främja Sverige som studienation. Ambassaden delar också utredningens konstaterande att det är viktigt att det skapas tydliga former för dialog mellan utlandsmyndigheterna och den struktur som föreslås i utredningen.

Förslaget att engagera "ambassadörer" för svensk forskning och utbildning är intressant. Ambassaden efterfrågar dock tydlighet gällande hur de ska sammankopplas och administreras, och vad de ska ha för roll och mandat. Ambassaden vill understryka vikten av att Svenska institutets roll som ansvarig myndighet görs mycket tydlig.

Delbetänkandet uppmärksammar alumni-nätverkens viktiga roll i att främja Sverige som studiedestination och ambassaden delar utredningens syn på dessa. Ambassaden skulle vilja se ett ökat samarbete mellan de svenska lärosätena, svenska institutet och de svenska ambassaderna runt om i världen kring de här frågorna.

Stipendier för finansiering av tredjelandsstudenter

Vi ser positivt på en utveckling av stipendiesystemet, särskilt för studenter som kommer ifrån länder där Sverige har ett aktivt utvecklingsarbete. Ambassaden ser positivt på att öka möjligheten för fler internationella studenter att studera i Sverige med hjälp av stipendier. Bangladesh har en ung befolkning men också växande klasskillnader och ökade möjligheter till stipendier skulle kunna intressera studenter från mindre välbärgade hem, vilket i sin tur vore positivt ur ett mångfaldsperspektiv.

Ambassaden instämmer i utredningens synpunkt att det i fråga om Svenska institutets Study Scholarships finns en risk med att man på förhand försöker avgöra vilka utbildningar som bör komma i fråga för att berättiga till ett stipendium. De länder som omfattas av programmet har alla mycket olika förutsättningar och utmaningar och det är vanskligt att ha en snäv bild av vilken slags utbildning som på sikt kommer bidra till ett visst lands utveckling

Ökad omvärldsbevakning

Det nämns i fråga om omvärldsbevakning att ambassadernas rapportering om händelser och utveckling i största möjliga mån ska göras tillgänglig för universitet och högskolor och andra myndigheter inom Utbildningsdepartementets område. Ambassaden vill här påminna om att det i rapporteringen är vanligt förekommande med uppgifter som omfattas av utrikessekretess och detta bör finnas i åtanke när man uppmuntrar till delning av rapporterna. Samtidigt ser vi på ambassaden en utmaning i att skriva speciella rapporter med bara offentlig information, då rapporteringskraven på de flesta ambassader redan är omfattande. Förslagsvis kan de utplacerade innovationskontoren ha en nyckelroll i att försöka arbeta med rapportering för flera länder än det de är placerade i och att regelbundna besök görs i dessa länder med syfte att kartlägga och samla in information. Vi håller med utredningen om vikten av att bygga relationer på plats, och hur det är avgörande för ett lyckat samarbete. Frågan om att dela rapportering i omvärldsbevakningssyfte blir ytterligare komplicerad av det föreslagna upplägget att Regeringskansliet inte ska vara en del av styrgruppen för plattformen för internationalisering. Av denna anledning ser ambassaden det som ett bra förslag att upprätta två pilotkontor, för att undersöka hur förslaget kan utformas.

Ambassaden ser mycket positivt på en förenklad och förkortad process för utländska studenter som söker sig till Sverige. Antalet bangladeshiska studenter som söker till svenska universitet är mycket högt (över 21 000 år 2019), men bara några få procent av dessa väljer att ta upp sin studieplats. Den främsta förklaringen är att många inte uppnår studiekraven men den långa handläggningstiden mellan ansökan och antagningsbesked påverkar också studenternas beslut, och svårigheten att få visum och uppehållstillstånd i tid.

I detta ärende har ambassadör Charlotta Schlyter beslutat. Andra ambassadekreterare Ylva Festin har varit föredragande.